

Bernat López, Pasqual
Vocal d'història

Caralt Rafecas,
Francesc
President i
Vocal d'informàtica

Coll Bosch, Joan
Secretari

Oliva Casas, Anna M.
Vocal
d'etnobotànica

Pérez Bosque, Daniel
Vocal de botànica

Flora Catalana, l'associació

TEXT: Anna Maria Oliva Casas

Una afició comuna esdevé sovint un lligam fort, tan fort que en encomanar-se transmet una energia que convida a participar-hi. En el cas de la nostra associació, Flora Catalana, l'interès que ens mou és el descobriment del món de les plantes i la il·lusió per divulgar-lo de forma totalment altruista. Com passa amb tots els moviments de la societat civil s'ha anat forjant al llarg de temps, molt de temps, i mica en mica s'ha aconseguit aplegar un nombrós grup de persones que comparteixen aquesta afició i tenen un objectiu comú.

Les primeres passes del que ha acabat esdevenint l'associació van començar amb la creació de la pàgina web www.floracatalana.net, encara que els vertaders orígens els trobem molts anys abans. De fet, la llavor d'aquest gran arbre la van plantar l'Albert Mallol i Camprubí i en Josep Maynés i López, dos amics entusiastes que a mesura que recorrien el territori, tot determinant

espècies i recopilant imatges, van pensar que tota la informació que anaven generant s'havia de compartir. Van decidir crear una pàgina web que van anomenar www.floragavarres.net, la Flora

**Una afició comuna
esdevé sovint
un lligam fort, tan fort
que en encomanar-se
transmet una energia
que convida
a participar-hi.**

de les comarques nord-orientals de Catalunya. En el moment de la seva creació, al maig de 2008, ja contenia un miler de taxons i més de 900 fotografies. En paral·lel a la tasca d'identificació essencialment botànica, l'Albert Mallol anava fent sortides per a divulgar el coneixement botànic i etnobotànic. Així es va començar

a teixir una xarxa de gent interessada en les plantes, i sobretot en els seus usos. Pas a pas es va anar ampliant el cercle que en l'actualitat agrupa des d'experts de l'àmbit acadèmic a aficionats d'arreu de les nostres contrades. D'aquesta manera, el que havia començat com un projecte local del massís de les Gavarres – situat entre el Gironès i el Baix Empordà – passà a escampar-se per tot el territori de parla catalana. Al setembre de 2009 el domini de la web passà a ser www.floracatalana.net. Des de llavors aquesta web s'ha anat nodrint del treball voluntari de persones que estimen la natura i en l'actualitat la seva base de dades compta amb més de 30.000 imatges corresponents a més de 3.500 taxons. En anar creixent el nombre de voluntaris i per tal de millorar-ne la coordinació es va decidir constituir una associació,

que acabà formalitzant-se el dia 28 de març de 2015.

La primera junta de l'associació fou presidida per Pasqual Bernat i López, essent-ne Joan Coll i Bosch el secretari i Lluís Vilar i Sais el tresorer. Les vocalies es van repartir entre Carme Bosch i Cebrián, Joan Font i García i Pilar Branyas i Aroa. Aquesta junta va establir i consolidar l'associació a nivell administratiu a més de començar-ne el rodatge. Però durant aquests dos darrers anys, per motius diversos, s'havien produït baixes dins l'equip i es feia necessària la incorporació de nous membres. Al setembre de 2017 es va celebrar l'assemblea general anual a Porqueres (Pla de l'Estany, Girona), on es va presentar una nova i única candidatura de renovació de junta que va ser aprovada per unanimitat. La junta actual la presideix Francesc Caralt i Rafecas, Joan Coll i

Bosch n'és el secretari i la tresoreria, inicialment ocupada per Josep Lluís Berdonces i Serra, actualment es troba vacant. Les vocalies estan a càrrec de Pasqual Bernat i López, Daniel Pérez i Bosque i Anna Maria Oliva i Casas. La nova direcció té com a principals objectius dinamitzar l'entitat, incrementar el nombre de socis i de col·laboradors, promocionar l'associació i oferir a la societat informació i eines útils, de lliure accés, en l'àmbit de la botànica i de l'etnobotànica.

Per a acomplir aquests reptes s'ha dissenyat una nova estructura organitzativa que es basa principalment en la repartició de tasques entre quatre vocalies: botànica, etnobotànica, història de la botànica i informàtica. Cadascuna té assignada una sèrie de fites per a aquesta legislatura (2017-2022).

Imatge: Francesc Caralt

VOCALIA DE BOTÀNICA

Daniel Pérez i Bosque

(biòleg)

Aquesta vocalia afronta una sèrie de reptes que, per la seva dificultat tècnica, fan necessària la col·laboració d'experts, fonamentalment botànics. En aquests darrers mesos s'ha estat treballant per a reunir un equip humà que permeti dur a terme els quatre projectes que s'exposen molt breument a continuació.

El projecte més emblemàtic de Flora Catalana és, probablement, el *catàleg de flora* de la nostra web. És un catàleg àmpliament utilitzat tant en el món acadèmic com en el món dels aficionats a la botànica i a l'etnobotànica. Ha estat, fins no fa massa, la raó de ser de l'associació, i com a tal es pretén mantenir-lo i ampliar-lo. Tanmateix cal actualitzar la tecnologia que el sustenta perquè ha quedat gairebé obsoleta, i cal migrar-lo a una nova web. És precisament en aquest procés de migració que ens agradaria dotar el catàleg d'un conjunt d'informacions i recursos força més ampli que l'actual.

Des d'aquesta vocalia s'impulsarà també la continuïtat de la confecció de claus dicotòmiques visuals, tasca iniciada fa un parell d'anys. Aquest és un projecte en el que tenim moltes esperances posades, perquè volem que sigui una eina de classificació, però també que contribueixi a l'aprenentatge de tota la comunitat implicant-hi els socis interessats.

A més dels projectes ja iniciats n'hi ha dos de nous. En primer lloc es crearà el catàleg de briòfits que, gràcies a la col·laboració d'experts qualificats, nodrirà la nova web amb la flora briofítica

(molses, hepàtiques i antoceroetes). L'àmbit geogràfic serà el mateix que el del catàleg de flora vascular. El segon repte consisteix en la creació d'un col·lectiu de persones interessades en el camp de la fotografia de natura, especialment en flora. Aquest grup vetllarà per a aconseguir imatges

**L'interès que mou
Flora Catalana
és el descobriment
del món de les plantes
i la il·lusió
de divulgar-lo
de forma totalment
altruista**

de qualitat tant per a la web com per a la revista. Es procurarà també establir tècniques fotogràfiques adients a les necessitats de Flora Catalana i dels seus col·laboradors.

VOCALIA D'ETNOBOTÀNICA

Anna Maria Oliva i Casas

(biòloga i doctora en neurociències)

En aquesta nova etapa es pretén donar més èmfasi a l'etnobotànica dins de Flora Catalana. Malgrat que la motivació principal dels creadors de la web fou la de recuperar i difondre els usos i remeis populars fets amb plantes, en aquests moments la informació present a la pàgina web és quasi exclusivament botànica. Conscients que una gran part del col·lectiu que la consulta està interessada en les

aplicacions de les plantes, aquesta vocalia s'ha proposat promoure dos projectes per a posar remei a aquesta mancança. Es tracta de dues tasques diferenciades que tindran una clara connexió una vegada comenci el seu rodatge.

El projecte més engrescador, que representa el repte més important, és la producció de la revista de l'associació. L'objectiu és que els articles publicats tinguin un contingut principalment etnobotànic, sense oblidar la pluralitat d'interessos dels nostres membres. Així, la revista inclourà escrits sobre botànica, història de la botànica, ressenyes bibliogràfiques, tècniques de cultiu, projectes escolars relacionats, i uns apartats dedicats a notícies destacades i a l'agenda de l'associació. La revista vol donar veu a l'associació, fent possible que els socis hi publiquin articles donant a conèixer la seva feina, a més d'incentivar persones alienes a Flora Catalana a que hi participin. La nostra intenció és que la revista sigui també una eina per a visibilitzar l'associació i aconseguir fonts de finançament. Aquesta tasca, que s'ha començat des de zero, ja ha donat el primer fruit amb el primer número que llegiu en aquests moments a les vostres pantalles de Milfulles, la revista digital de Flora Catalana.

El segon projecte tracta de definir una sèrie d'itineraris d'interès etnobotànic i/o botànic pel nostre territori. S'inclouran tant itineraris que l'associació organitzi de forma transversal i implicant a tots els grups de treball i Grups Locals, com itineraris més específics, a iniciativa d'un Grup Local o fruit de la col·laboració entre diversos d'ells. S'obtidran una sèrie de dades (trajecte, co-

ordenades de les plantes, coordenades d'elements etnobotànics, usos, etc.) que s'oferiran a través de la web per tal que qualsevol persona que hi estigui

**El que va començar
com un projecte local
del massís
de les Gavarres
ha passat
a escampar-se
per tot el territori
de parla catalana**

interessada pugui recórrer aquests itineraris. A més es presentaran a una secció específica de la revista.

**VOCALIA D'HISTÒRIA
DE LA BOTÀNICA**
Pasqual Bernat i López
(historiador)

La voluntat d'aquesta vocalia és la de recuperar la memòria històrica dels estudis botànics a les nostres terres des de dues vessants. Per una banda es vol confeccionar una base de dades de botànics catalans il·lustres i de les obres publicades. A més, convençuts que existeixen figures destacades en el món de la botànica o de l'etnobotànica en un àmbit més local, que sovint no han rebut el merescut reconeixement, es vol contribuir a la difusió del seu treball / de la seva obra. En aquest sentit es demanarà suport als Grups Locals, bons coneixedors del territori i la seva gent, per a avançar en el

projecte.

Un altre camp en el que està interessada aquesta vocalia és l'etimologia dels noms científics com a eina per a la comprensió dels actuals noms de les plantes.

VOCALIA D'INFORMÀTICA
Francesc Caralt i Rafecas (*Bachelor in Biology & Biochemistry*, Enginyer T. de Telecomunicació i Naturòpata)

Tenint en compte que Flora Catalana aglutina persones de diferents indrets de Catalunya, es va considerar necessari el desenvolupament d'una plataforma de comunicacions. La plataforma emprada està formada per un conjunt d'eines informàtiques d'ús lliure, que fins ara ha permès la comunicació entre els membres de la junta i, sobretot, entre les persones implicades en la producció de la revista. La tasca principal d'aquesta vocalia és l'elaboració d'una nova pàgina web. La web actual de Flora Catalana, com s'ha comentat amb anterioritat, ja té una certa edat, i conseqüentment la tecnologia amb la qual va ser desenvolupada és a hores d'ara pràcticament obsoleta. La idea és que la nova web, a part del catàleg de plantes vasculares, inclogui tots els altres recursos que s'han anat creant, com les claus dicotòmiques, els itineraris, la revista, etc. Esperem poder donar-ne més detalls en el proper número de Milfulles.

Els objectius que s'han marcat per a aquesta legislatura constitueixen uns reptes realment importants, i per aquest motiu s'ha pensat en la creació d'un Consell

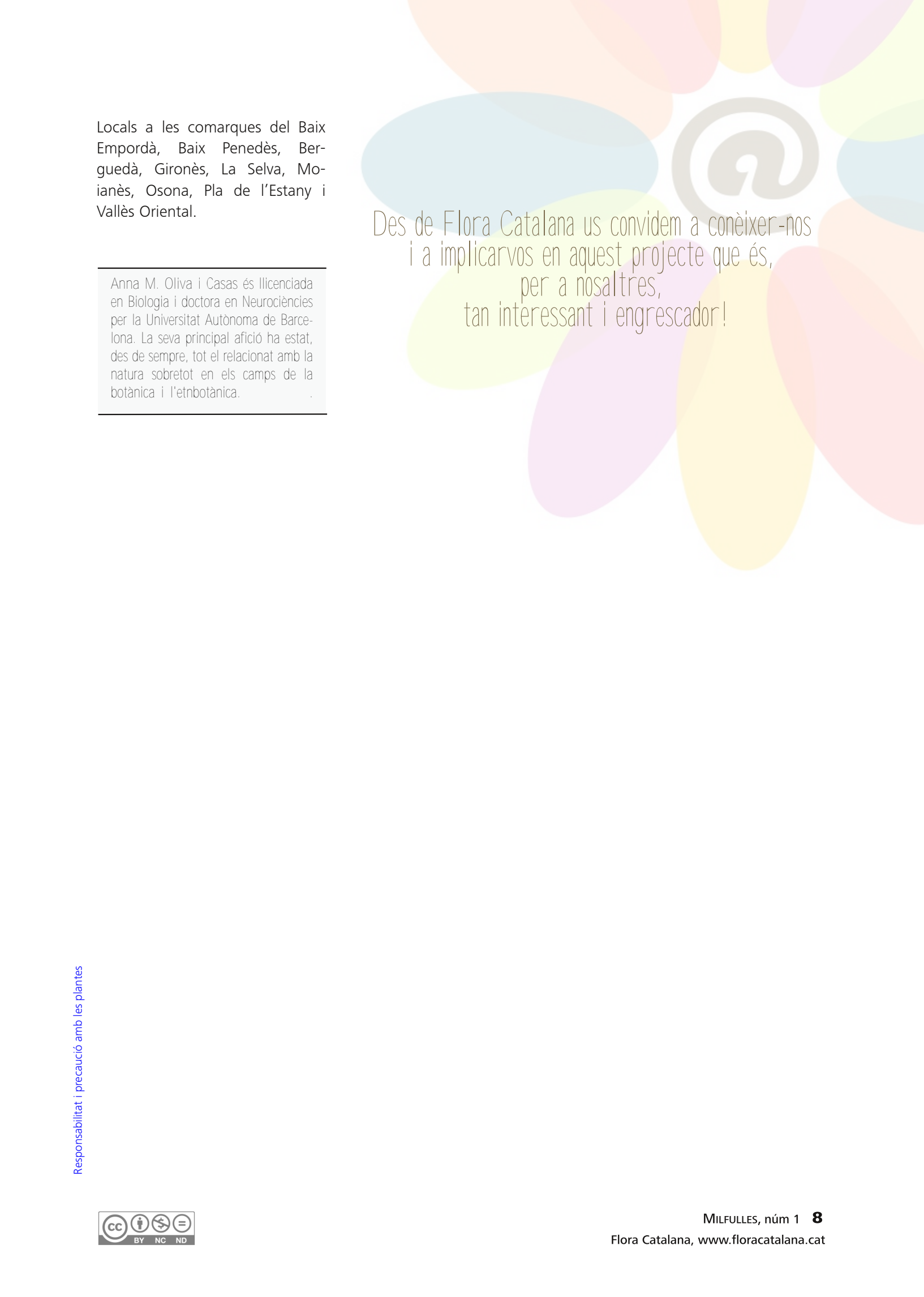
Consultiu que serveixi de suport a la junta a l'hora de prendre segons quines decisions. La idea és que en formin part experts del món universitari d'arreu de Catalunya que puguin donar resposta als dubtes sorgits tant en temes de botànica com d'etnobotànica. Tot i que encara és aviat, us podem avançar que en els primers contactes que s'han fet la proposta ha estat rebuda amb molt d'interès i s'ha mostrat una bona predisposició pel projecte. Esperem que en els propers mesos es vagi consolidant.

En darrer terme, però no per això menys importat, hem de fer esment de tota la gent interessada en el món de les plantes, que són l'ànima de la nostra associació: les persones que durant aquests anys, d'una manera o altra, han anat coneixent Flora Catalana, s'hi han implicat i han anat constituint, gairebé de forma espontània, agrupacions més o menys estables de persones properes geogràficament que anomenem grups locals.

Aquests grups, que funcionen de forma autònoma, es reuneixen amb una certa periodicitat en locals públics per tal d'organitzar activitats per a l'aprenentatge en el reconeixement de plantes. Un exemple en seria la programació d'una sortida i al cap de pocs dies la trobada al local per a la classificació i estudi de les plantes recollides. A la vegada organitzen xerrades i tallers didàctics, sovint sobre etnobotànica, o bé exposicions ja siguin sobre alguna temàtica concreta o fotografia de plantes. Molts d'aquests actes compten amb la col·laboració dels ajuntaments de la zona o d'altres entitats. En l'actualitat trobem Grups

Locals a les comarques del Baix Empordà, Baix Penedès, Berguedà, Gironès, La Selva, Moianès, Osona, Pla de l'Estany i Vallès Oriental.

Anna M. Oliva i Casas és llicenciada en Biologia i doctora en Neurociències per la Universitat Autònoma de Barcelona. La seva principal afició ha estat, des de sempre, tot el relacionat amb la natura sobretot en els camps de la botànica i l'etnobotànica.

Des de Flora Catalana us convidem a conèixer-nos
i a implicarvos en aquest projecte que és,
per a nosaltres,
tan interessant i engrescador!